

Situacijska Soba

** UKRAJINSKA KRIZA **

Časovnica pregleda: od 8. maj 2024 do 15. maj 2024.

[To poročilo je napisano na osnovi javno dostopnih virov, ki so odraz trenutnega stanja, ki se lahko hitro spremeni.]

Povzetek analize stanja:

- (8. maj) Ruske sile so izvedle obsežen napad na ukrajinsko energetske infrastrukturo, pri čemer so uporabile okoli 50 manevrskih in balističnih raket ter več kot 20 brezpilotnikov. Ukrajinsko vojno letalstvo je sporočilo, da je bilo uničenih 59 od 70 izstreljenih raket in brezpilotnih letal. Prizadeti so bili energetski objekti v več regijah, med drugim v Poltavi, Kirovogradu, Zaporozju, Lvovu, Ivano-Frankivsku in Vinici. Ukrajinska energetska družba DTEK je sporočila, da so resno škodo utrpeli tri termoelektrarne, vendar ni razkrila podrobnosti. V preteklem mesecu je ukrajinski predsednik Zelenski je pozval zaveznike k dodatni dobavi zračne obrambe in streliva za preprečevanje nadaljnjih ruskih napadov. Izmed teh, je romunski predsednik Iohannis nakazal možnost, da Romunija Ukrajini pošlje sistem Patriot, medtem ko se je Španija nedavno obvezala k dobavi protibalističnih raket. Napadi ruskih sil na ukrajinski energetski sistem se bodo nadaljevali, pri čemer zmanjšana oskrba s sistemi zračne obrambe in strelivom omogoča Moskvi vse bolj uspešne napade, ki lahko paralizirajo ukrajinsko električno proizvodnjo po celotni državi.
- (9. maj) Evropski veleposlaniki so soglasno odločili, da za podporo ukrajinske obrambe namenijo 300 milijard dolarjev zamrznjenih finančnih sredstev Ruske centralne banke. Končna odločitev bo potrjena na ministrski ravni držav članic. Predlog predvideva, da bi 90 % teh sredstev šlo za evropsko vojaško pomoč Ukrajini, preostalih 10 % pa za druge oblike podpore. EU prav tako načrtuje 14. sveženj sankcij, ki naj bi prvič vključeval ukrepe zoper rusko industrijo utekočinjenega zemeljskega plina. Lansko leto je delež uvoženega utekočinjenega zemeljskega plina iz Rusije v EU znašal 16 %, zato bodo sankcije najverjetneje poskušale omejiti izvoz v države, ki niso članice EU. V Bruslju prav tako tehtajo možnost sankcioniranja ruske proizvodnje helija, ki se pretežno uporablja v naprednih proizvodnih procesih. Namreč, Rusija si prizadeva k proizvodnji tretjine helija na svetu. Nove sankcije zoper ruski industriji utekočinjenega plina bodo verjetno imele omejen vpliv, saj obstoječe sankcije že hromijo njena prizadevanja za povečanje proizvodnje in izvoza le-tega.
- (10. maj) Rusija je pričela novo ofenzivo v Harkovu na severovzhodu Ukrajine in s tem odprla novo fronto v vojni, ki se je do tedaj pretežno bila na jugu in vzhodu. Boji so se razplamteli na obmejnih območjih regije, pri Strileči, Pilni in Borisivki, ko so ruski oklepniki prečkali mejo ob petih zjutraj. Po poročanju Ukrajinskega generalštaba ob desetih zvečer je ukrajinska vojska uspešno preprečila nadaljevanje ruske ofenzive v regiji. Od tem času naj bi ruske sile prodrle 1 km čez ukrajinsko mejo, blizu Vovčanska. Ukrajinsko vodstvo je že nekaj časa napovedovalo pričetek novih ruskih bojnih operacij. Nedavno je v intervjuju za revijo *The Economist* namestnik vodje ukrajinske vojaške obveščevalne službe napovedal, da bosta za Ukrajino najtežja meseca april in maj, kot posledica takratnih pregovorov v ameriškem kongresu glede vojaške pomoči. Rusija se je za odprtje

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

nove fronte odločila zaradi pomanjkanja ukrajinskih vojakov in streliva za ukrajinsko artilerijo in zračno obrambo na bojišču.

- (11. – 13. maj 2024) Ruske enote so čez vikend napredovale počasi in zavzele več vasi okrožju Lipici, 30 km severno od Harkova, ter vstopile v Vovčansk, 40 km na vzhodu. Ni jasno, ali je namen napada prisiliti ukrajino, da bi umaknila rezervne enote s fronte v Donbasu ali pa želi Moskva svoja prizadevanja usmeriti v zavzetje Harkova in morda ponovno osvojiti mesto Kupjansk. Po poročanju ukrajinskih uradnikov je malo verjetno, da Moskva namerava zavzeti Harkov, drugo največje ukrajinsko mesto, saj za to v regiji nima zadosti vojakov.
- (13. maj 2024) Ruski predsednik Vladimir Putin je predlagal razrešitev dolgoletnega ministra za obrambo Sergeja Šojguja. Šojgu, ki je na položaju od leta 2012, je vodil ambiciozen program modernizacije vojske in vojaške operacije v Ukrajini in Siriji. Njegov ugled je s pričetkom polne invazije Ukrajine utrpel škodo zaradi neuspehov ruske vojske. Prav tako je bil povezan z afero v kateri je bil aretiran njegov namestnik zaradi obtožb o korupciji. Šojgu bo prevzel novo funkcijo sekretarja varnostnega sveta, kjer bo zamenjal Nikolaja Patruševa. Nasledil ga bo Andrei Belousov, ki je do tedaj zasedal številne uradniške položaje, nazadnje kot svetovalec predsednika za gospodarske zadeve, in velja za sposobnega ekonomista. Njegovi nalogi bosta, po vsej verjetnosti, racionalizacija obsežnega obrambnega proračuna za potrebe dolgotrajnega konflikta v Ukrajini in usklajevanje sodelovanja med različnimi resorji za širitev kapacitet obrambne industrije ter obnovo močno oslABLJENE ruske vojske.
- (14. maj 2024) Ameriški zunanji minister Antony Blinken je obiskal Kijev. Med obiskom je potrdil, da je del sredstev 61 milijard dolarjev vrednega svežnja vojaške pomoči že prispel, še več pa je na poti. V luči napadov z raketami dolgega dosega, ki so povzročile obsežne izpade elektrike po vsej državi, je ukrajinski predsednik predsednik Volodimir Zelenski poudaril nujno po dobavi dodatnih sistemov zračne obrambe.
- (15. maj 2024) Skupina Ukrajinskih politikov je prispela na obisk v Washington, kjer se trudijo lobirati ameriški kongres za dovoljenje uporabe ameriškega orožja za napade znotraj Rusije. Njihovo stališče je, da omejitev ovira vojaški odziv na obnovljeno rusko ofenzivo pri Harkovu. ZDA vztrajajo, da orožje ostaja namenjeno izključno obrambi znotraj meja Ukrajine. Po drugi strani je Združeno Kraljestvo umaknilo podobno omejitev glede uporabe britanskega orožja v Rusiji. Medtem v regiji Harkov potekajo hudi boji. Ukrajinske enote so se umaknile iz več vasi ob meji z Rusijo na, po besedah Facebook objave ukrajinske vojske, »bolj taktično ugodne položaje«. Ukrajinski predstavniki so v preteklosti uporabili tovrstne izraze, da bi se izognili rabi besede »umik«.

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.

Viri/Dodatno branje:

- BBC. (8. maj 2024). Ukraine hit by 'massive' attack on energy grid. BBC News. Dostopno prek: <https://www.bbc.com/news/articles/c1wxyypwe9jxo>
- Reuters. (8. maj 2024). Romanian president says he is open to discussing sending Patriot system to Ukraine. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/romanian-president-says-he-is-open-discussing-sending-patriot-system-ukraine-2024-05-07/>
- Reuters. (9. maj 2024). EU to target LNG, ships, violations in new Russia sanctions package. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/markets/europe/eu-target-lng-ships-violations-new-russia-sanctions-package-2024-05-09/>
- Jack, V., Gijs, C., in Barigazzi, J. (6. maj, 2024). EU proposes first sanctions on Russia's LNG sector. POLITICO. Dostopno prek: <https://www.politico.eu/article/eu-proposes-first-sanctions-on-russias-lng-sector/>
- Reuters. (10. maj 2024). Ukraine sends reinforcements after Russian forces attack Kharkiv region. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-sends-reinforcements-after-russian-forces-attack-kharkiv-region-2024-05-10/>
- Ryan, M. (10. maj 2024). Russia advances into Kharkiv. Mick Ryan's Substack. Dostopno prek: https://open.substack.com/pub/mickryan/p/russia-advances-into-Skharkiv?r=1z74nk&utm_campaign=post&utm_medium=web
- Винокуров, А., Галиева, Д., & Лейба, Г. (12. maj 2024). Газета «Коммерсантъ». Коммерсантъ. Dostopno prek: <https://www.kommersant.ru/doc/6690545?from=main>
- Reuters. (12. maj 2024). Who is Andrei Belousov, Putin's choice as defence minister? Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/who-is-andrei-belousov-putins-choice-defence-minister-2024-05-12/>
- Kotlyar, A. (15. maj 2024). Якщо поповнення не буде, то фронт впаде. Зброя є, але стріляти з неї нема кому: Інтерв'ю з передової. ZN.ua. Dostopno prek: <https://zn.ua/ukr/war/jakshcho-popovnennja-ne-bude-to-front-vpade-zbroja-je-ale-striljati-z-neji-nema-komu-intervju-z-peredovoji.html>
- OBrien, P. P. (13. maj 2024). Russian political reshuffle and the profound idiocy of war. Phillips's Newsletter. Dostopno prek: <https://substack.com/home/post/p-144582245?source=queue>
- Faulconbridge, G., & Osborn, A. (13. maj 2024). Putin proposes sacking defence minister Shoigu, parliament says. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/putin-proposes-sacking-defence-minister-shoigu-parliament-says-2024-05-12/>
- Lewis, S. (14. maj 2024). Blinken arrives in Ukraine to show U.S. solidarity amid Russian attacks. Reuters. Dostopno prek: <https://www.reuters.com/world/europe/blinken-arrives-ukraine-show-us-solidarity-amid-russian-attacks-2024-05-14/>
- Generalštab oboroženih sil Ukrajine (14. maj 2024). Facebook. Dostopno prek: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/posts/pfbid0ej46DNZRkdqQJSaEoChshGziLs5H7tqtaVTqJxvPksC49iExPH6xvJRmVvy2xoxRvl>
- Waterhouse, J. in J. Gregory (15. maj 2024). Ukraine troops pull back in Kharkiv after Russia offensive. Dostopno prek: <https://www.bbc.com/news/articles/c1030vvy0mzo>

Pregled pripravil: **Andraž Žiga Tavčar**

Si želite izvedeti več? Vas zanima področje mednarodne varnosti? Pridružite se nam.

Za več informacij obiščite našo spletno stran www.euroatlantic.org ali pošljite sporočilo na info@euroatlantic.org.